

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วอันสืบเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน กระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 โดยทักษะที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กในศตวรรษที่ 21 มีความรู้ความสามารถและทักษะจำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้รวมทั้งเป็นยุคแห่งการแข่งขันทางสังคมค่อนข้างสูงในปัจจุบัน ส่งผลต่อการปรับตัวให้ทันเทียมและเท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในบริบททางสังคมในทุกมิติรอบด้าน (อัมพร เลิศณรงค์, 2559, หน้า 101) นอกจากนี้ทักษะการเรียนรู้สาระเนื้อหาด้านทักษะการอ่าน (Reading) ทักษะการเขียน (Writing) และทักษะการคำนวณ (Arithmetic) ถือเป็นทักษะพื้นฐานที่มีความจำเป็นที่จะทำให้รู้และเข้าใจในเนื้อหาสาระ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่แสดงความเป็นสาระวิชาหลักของทักษะเพื่อดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 และผู้เรียนควรมีทักษะระหว่างบุคคลและทักษะความร่วมมือกับผู้อื่น แสดงให้เห็นการทำงานเป็นทีมและภาวะความเป็นผู้นำ การปรับตัวตามบทบาทและความรับผิดชอบที่หลากหลาย การทำงานอย่างมีคุณภาพร่วมกับผู้อื่นฝึกความเห็นใจและเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง เห็นคุณค่าและบทบาทผู้ร่วมงาน (สำนักบริหารงานกรมมัธยมศึกษาตอนปลาย สพฐ., 2558, หน้า 10)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าทักษะต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นตัวแปรสำคัญที่ต้องเกิดขึ้นกับตัวนักเรียนในการเรียนรู้ยุคสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการสร้างความพร้อมที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้น เป็นสิ่งที่ท้าทายศักยภาพและความสามารถของครูผู้สอนที่จะสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ ให้เกิดขึ้น และสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงานและดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุขและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสพการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพเป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 37)

ทักษะการอ่านและการเขียนเป็นทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 และเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของคน เพราะในการดำรงชีวิตประจำวันของคนเราการอ่านและการเขียนเป็นการสื่อความหมายถึงกันได้อย่างถูกต้อง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะการอ่าน และการเขียน กล่าวคือ ต้องอ่านเขียนได้ถูกต้องรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ด้วยความสำคัญดังกล่าวหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวจะต้องให้นักเรียนได้ฝึกทักษะต่างๆ อย่างสมดุลกันเป็นไปตามธรรมชาติ และความสามารถของนักเรียน ทั้งการดู ฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน สัมพันธ์กันโดยใช้กระบวนการคิดเป็นตัวเชื่อมโยงไม่เน้น การอ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียว แต่จะเน้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ภาษาในการแก้ปัญหาในการดำรงชีวิต และการแก้ปัญหาสังคมเน้นการสอนภาษาในฐานะของเครื่องมือการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง ดังนั้น ครูผู้สอนต้องศึกษาวิเคราะห์จุดหมายหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้

โดยบทบาทของครูเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้เสริมประสบการณ์การเรียนรู้แก่นักเรียน เลือกรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับนักเรียน คิดค้น เทคนิคกลวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้หลายรูปแบบโดยคำนึงถึง สภาพและลักษณะของนักเรียนเน้นให้นักเรียนฝึกปฏิบัติและเรียนรู้อย่างมีความสุข เพื่อให้ บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวจะต้องให้นักเรียนได้ฝึกทักษะต่างๆ อย่างสมดุลกันเป็นไปตาม ธรรมชาติและความสามารถของนักเรียน (ไพวรรณ ชาติผาและคณะ, 2556, หน้า 135)

จากการรายงานการประเมินผลคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (NT) ของนักเรียน ชั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกุดสะกอย ปีการศึกษา 2558-2559 พบว่า กลุ่ม สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 35.71 และ 40.35 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ใน ระดับที่ควรปรับปรุง และจากการรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558-2559 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ย 71.07 และ 73.24 ตามลำดับ ซึ่งมีคะแนนค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 75.00 ตามเกณฑ์มาตรฐานที่โรงเรียนกำหนดไว้ (โรงเรียนบ้านกุดสะกอย, 2559, หน้า 49) ซึ่งจากผลการประเมินดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ปัญหาของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านกุดสะกอยในปี การศึกษาที่ผ่านมา ประสบปัญหาหลายด้าน ในด้านการอ่านพบว่านักเรียนบางส่วนอ่าน สะกดคำไม่ได้ โดยเฉพาะการอ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา การอ่านคำควบกล้ำ คำที่มีอักษรนำและคำที่มีตัวการันต์ ส่วนปัญหาด้านการเขียน พบว่านักเรียนบางส่วนเขียน สะกดคำไม่ถูกต้องตามหลักอักขรวิธี ได้แก่ การเขียนพยัญชนะต้น สระ ตัวสะกด วรรณยุกต์ และตัวการันต์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเด็กได้รับการฝึกฝนไม่มากเท่าที่ควร ส่งผล ให้นักเรียนขาดทักษะในการอ่านและการเขียนสะกดคำ สาเหตุอีกประการหนึ่งคือ ครูผู้สอนใช้หนังสือเรียนเป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดหาสื่อ การสอนที่ไม่หลากหลาย ทำให้นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียน ส่งผลให้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของผู้เรียนต่ำ จากสภาพปัญหาและสาเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาด้านการอ่านและ การเขียนสะกดคำเพื่อนำมาใช้พัฒนาการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

จากการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรมที่นำมาใช้เพื่อพัฒนา ทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ มีหลายรูปแบบที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการ เรียนรู้ได้เป็นอย่างดี แบบฝึกทักษะเป็นเทคนิคการสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง คือการให้นักเรียน

ทำแบบฝึกทักษะหลายๆ สิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้นเพราะนักเรียนได้มีโอกาสนำความรู้ที่ได้เรียนมาแล้ว มาฝึกให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น (วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์, 2549, หน้า 131) แบบฝึกมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนว่าเป็นสื่อการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจเร็วขึ้น ทำให้ครูทราบจุดเด่นและจุดด้อยของแบบฝึกและของนักเรียนเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป พัฒนาความรู้ทักษะและเจตคติด้านต่างๆ ของผู้เรียน ครูได้แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีที่สุดตามความสามารถของตนเอง พร้อมทั้งเป็นการพัฒนาศักยภาพทางด้านการคิดเชิงวิเคราะห์ คิดอย่างเป็นระบบของผู้เรียนและนำไปประโยชน์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้จัดทำควรศึกษาวิธีการทำแบบฝึกให้มีความแตกต่างระหว่างบุคคล เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก เข้าใจง่ายมีความน่าสนใจและมีความเหมาะสมกับระดับสติปัญญาและสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ไพวรรณ ชาติผาและคณะ, 2556, หน้า 135-136) สอดคล้องกับผลการวิจัยของกมล ชุกลิน (2550, หน้า 58-59) ได้ศึกษาผลการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง คำที่มีตัวการ์นต์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.41/82.73 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ และผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นกระบวนการเรียนรู้จากการที่สมาชิกกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์กัน มีการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้ รวมทั้งเป็นการส่งเสริมทักษะทางสังคม อภิชาติ ชมภูทัศน์ (2552, หน้า 59) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยในชั้นเรียนจะแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน ประกอบด้วยนักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการทำงานร่วมกัน มีการยอมรับซึ่งกันและกัน และสำนึกในความรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งก่อให้เกิดความสุข ทำให้ผู้เรียนเกิดความภูมิใจในตนเองและเพื่อนในกลุ่มแต่ละคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ให้มากที่สุด สอดคล้องกับสุกัญญา จันทร์แดง (2556, หน้า 571) การเรียนรู้แบบร่วมมือกัน (Cooperative Learning) เป็นวิธีหนึ่งที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกระบวนการเรียนรู้จากการที่สมาชิกกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์กัน มีการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยน

ความรู้ วัฒนธรรม อารมณ์และสังคมร่วมกัน ทำให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป็นการปลูกฝังคุณธรรมที่ดั่งงาม การทำงานร่วมกัน ทำให้พัฒนาทักษะทางสังคม และทักษะการทำงานที่ดี ซึ่งการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ เป็นวิธีสอนที่เชื่อว่าจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ได้ อย่างมาก และเป็นการสอนที่เน้นทักษะของการทำงานกลุ่มที่จะเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มซึ่งจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาทางด้านความคิดโดยนักเรียนมีโอกาสที่จะเป็นครูและนักเรียนเท่าๆ กัน ในเวลาเดียวกันหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งผู้เรียนแต่ละคนจะมีโอกาสที่จะเป็นทั้งผู้แสวงหาความรู้ เป็นผู้สอนและผู้รับการสอน แต่เหตุผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือนั้นสามารถประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม ตามสาระและวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่จะสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของประเทศไทย ศุภวิทยาเจริญกุล (2557, หน้า 99) ซึ่งได้ศึกษาผลของการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แผนผังความคิดเป็นการเขียนสรุปความคิดรวบยอดจากเนื้อหา หรือประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้เรียนรู้ แล้วนำมาเขียนจัดกระทำอย่างเป็นระบบ เพื่อให้จดจำ และสามารถเขียนและเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้ (กรรณิการ์ ศรีวรชัย, 2557, หน้า 24) เนื่องจากแผนที่ทางความคิด (Mind Mapping) เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้เราคิดและเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นวิธีการพัฒนารูปแบบของความจำอีกแบบหนึ่ง ที่เป็นการฝึกให้คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ โดยการเชื่อมโยงเนื้อหา ความคิดเห็น ความคิดรวบยอด และรายละเอียดที่สำคัญเข้าด้วยกันในรูปแบบต่างๆ ที่น่าสนใจ มีองค์ประกอบของเนื้อหาครบถ้วน เข้าใจง่าย เพื่อช่วยในการจดจำได้ง่ายขึ้น (พรธรวดี โดมมาก, 2553, หน้า 33) นอกจากนี้ แผนผังความคิดเป็นการนำเสนอแผนที่ความคิด ความรู้จากเรื่องที่ได้ฟัง อ่าน จะพบว่า มีประโยชน์มากทั้งในชีวิตประจำวันและชีวิตการทำงาน เช่น การวางแผน การบันทึกช่วยจำ การสรุปบทเรียน สามารถทำให้จดจำและทำความเข้าใจในเรื่องการฟังและการอ่าน ได้ดียิ่งขึ้น (วิจิตรา อายุยืน, 2558, หน้า 37) และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของสงวนสิน ญาติสมบูรณ์ (2553, หน้า 65 – 93) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านและการเขียนคำยาก โดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาคานหักประชานุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ 1) แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านและการเขียนคำยาก โดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะจำนวน 12 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ผลปรากฏว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านและการเขียนคำยาก โดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.5748 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้า คิดเป็นร้อยละ 57.48 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนด้วยผลการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ภาษาไทย เรื่อง การอ่านและการเขียนคำยาก โดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

จากการศึกษาหลักการและเหตุผลดังกล่าวแล้ว จึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด ที่ส่งผลต่อทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ ความพึงพอใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อเป็นการวางพื้นฐานในการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการเรียนในระดับสูงขึ้นไป และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันต่อไป

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดปัญหาการวิจัย ไว้ดังนี้

1. แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด มีประสิทธิผลตามเกณฑ์หรือไม่ อย่างไร
2. ทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่ อย่างไร
3. ความพึงพอใจต่อการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิดอยู่ในระดับใด

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่ อย่างไร

5. ทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ ความพึงพอใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่างกัน (สูง ปานกลาง และต่ำ) หลังได้รับการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิดหลังเรียนกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้
4. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
5. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ ความพึงพอใจต่อการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่างกัน (สูง ปานกลาง และต่ำ) หลังได้รับการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าดัชนีประสิทธิผลตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป
2. ทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. ความพึงพอใจต่อการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิดหลังเรียน อยู่ในระดับมากขึ้นไป
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
5. ทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ ความพึงพอใจต่อการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่างกัน (สูง ปานกลาง และต่ำ) หลังได้รับการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด มีความแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญของการวิจัย ดังนี้

1. ได้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิผล
2. ได้พัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด

3. เป็นแนวทางสำหรับครู และบุคลากรทางการศึกษาที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเป็นโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายการศึกษาสุมาลัย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ซึ่งมี 13 โรงเรียน ประกอบด้วย 15 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 367 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านกุดสะกอย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้องเรียน โดยมีนักเรียนจำนวน 21 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 วิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับแผนผังความคิด

2.1.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ที่มี 3 ระดับ ได้แก่

2.1.2.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับสูง

2.1.2.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับปานกลาง

2.1.2.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับต่ำ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ

2.2.2 ความพึงพอใจต่อการเรียน

2.2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่นำมาสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

- 3.1 คำที่สะกดไม่ตรงมาตราแม่กน
- 3.2 คำที่สะกดไม่ตรงมาตราแม่กบ
- 3.3 คำที่สะกดไม่ตรงมาตราแม่กก
- 3.4 คำที่สะกดไม่ตรงมาตราแม่กด
- 3.5 คำควบกล้ำแท้ ที่มี ร เป็นอักษรควบกล้ำ
- 3.6 คำควบกล้ำแท้ ที่มี ล เป็นอักษรควบกล้ำ
- 3.7 คำควบกล้ำแท้ ที่มี ว เป็นอักษรควบกล้ำ
- 3.8 คำควบกล้ำไม่แท้
- 3.9 คำที่มีอักษรนำ
- 3.10 คำที่มีตัวการ์นต์

4. ระยะเวลาในการวิจัย

ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนบ้านกุดสะกอย ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับแผนผังความคิด จำนวน 10 ชุด ชุดละ 3 ชั่วโมง รวมเวลาทั้งหมด 30 ชั่วโมง และเวลาในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 4 ชั่วโมง

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะศึกษาจากบงอร บารมีช่วย (2550, หน้า 34-40) จันทรา อุณหจิตต์ (2551, หน้า 15-24) สุจิต เหมวัล (2555, หน้า 12-13) ประไทย ศุภวิทยาเจริญกุล (2557, หน้า 25-40) การเรียนแบบร่วมมือศึกษาจากอภิชาติ ชมภูทัศน์ (2552, หน้า 58-70) พวงทอง ศรีอาจ (2554, หน้า 19) ทิศนา แคมมณี (2555, หน้า 98) เทคนิคการใช้แผนผังความคิดศึกษาจากวัฒนาพร ระวังทุกข์ (2542, หน้า 19-21) พรรณวดี โตมาก (2553, หน้า 33) วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2554, หน้า 33-36) เพื่อกำหนดแนวทางเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย เพื่อดำเนินการวิจัยให้ได้ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยที่ตั้งไว้ โดยเริ่มต้นจากการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ มี 5 ชั้น ได้แก่ 1) ชั้นเตรียม 2) ชั้นสอน 3) ชั้นทำกิจกรรมกลุ่ม 4) ชั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ 5) ชั้นสรุปทบทวนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม บูรณาการกับเทคนิคแผนผังความคิด ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาความเหมาะสมในการสอนรายวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

จากศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดดังกล่าวมาสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับแผนผังความคิด และการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาโดยใช้ตัวแปรระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (สูง ปานกลาง และต่ำ) มาเป็นตัวแปรจัดประเภทอีกด้วย ทั้งนี้เพราะต้องการทราบว่า วิธีการสอนที่พัฒนาขึ้นเมื่อนำมาจัดการเรียนการสอนกับนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่างกันแล้ว ส่งผลต่อทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ ความพึงพอใจต่อการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร

จากการทบทวนทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ กำหนดนิยามคำศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. แบบฝึกทักษะ หมายถึง สื่อที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ฝึกทักษะในด้านต่างๆ ให้แก่ ผู้เรียน เป็นการทบทวนและฝึกทักษะเพิ่มเติม หลังจากที่ได้เรียนเนื้อหาไปแล้ว เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ ความเข้าใจในบทเรียน สามารถปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ และนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญของแบบฝึกทักษะ มีดังนี้ ปกนอก ปกใน คำนำ สารบัญ คำชี้แจงสำหรับการใช้แบบฝึก จุดประสงค์การเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนเรียน ใบ ความรู้ ใบกิจกรรม/แบบฝึกทักษะแบบทดสอบหลังเรียน บรรณานุกรม เฉลยแบบทดสอบ ก่อนเรียน เฉลยคำตอบแบบฝึกหัด เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน และปกหลัง

2. การเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง การเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิก 3-6 คน ภายในกลุ่มมีทั้งคนเก่ง ปานกลาง และอ่อน โดยให้นักเรียนทำงานและช่วยเหลือ กันในกลุ่ม รับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตน ผู้เรียนจะมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกัน และกัน และเพื่อนในกลุ่มแต่ละคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้งานสำเร็จตาม เป้าหมายของกลุ่มที่ตั้งไว้ มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นเตรียม 2) ขั้นสอน 3) ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม 4) ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ 5) ขั้นสรุปบทเรียน และประเมินผลการทำงานกลุ่ม

3. แผนผังความคิด หมายถึง แผนผังแสดงโครงสร้างสาระความคิดต่างๆ เป็นการฝึกให้คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ โดยการเชื่อมโยงเนื้อหา ความคิดเห็น ความคิด รวบรวม และรายละเอียดที่สำคัญเข้าด้วยกันในรูปแบบต่างๆ ที่น่าสนใจ มักใช้สัญลักษณ์ และรูปภาพ เพื่อจำแนกและจัดเรียงลำดับความสำคัญ มีเนื้อหาครบถ้วน ทำให้เข้าใจและ จดจำได้ง่ายขึ้น

4. การจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ ภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด หมายถึง การ จัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะเป็นเอกสารประกอบการจัดกิจกรรม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด มีขั้นตอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

4.1 ขั้นเตรียม

4.1.1 ผู้สอนชี้แจงจุดประสงค์ แนะนำทักษะในการเรียนรู้ร่วมกัน และจัดกลุ่มย่อย

4.2 ชั้นสอน

4.2.1 ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียน และแนะนำเนื้อหา

4.2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านและเขียนสะกดคำโดยผู้สอนเชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับแผนผังความคิด และมอบหมายงาน

4.3 ชั้นทำกิจกรรมกลุ่ม

4.3.1 ผู้เรียนร่วมมือกันทำงานตามบทบาทหน้าที่ และสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับการอ่านและเขียนสะกดคำลงในแผนผังความคิด

4.4 ชั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ

4.4.1 ผู้เรียนนำเสนอผลงานเกี่ยวกับการอ่านและเขียนสะกดคำหน้า

ชั้นเรียน

4.4.2 ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายผลโดยใช้แผนผังความคิด

4.4.3 ผู้สอนตรวจผลงานและทดสอบ

4.5 ชั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม

4.5.1 ผู้สอนและผู้เรียนสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม

5. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนา แรงขับ ที่เป็นมูลเหตุจูงใจให้บุคคลพยายามที่จะทำสิ่งต่างๆ ให้ได้รับความสำเร็จ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีความพยายาม อุตุน ตั้งระดับความหวังไวสูงและพยายามเอาชนะ อุปสรรคต่างๆ เพื่อให้สำเร็จลุล่วงไปได้ วัดได้จากแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 30 ข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

6. ค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.) หมายถึง การหาคุณภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับแผนผังความคิด โดยเปรียบเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนของทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้เกณฑ์ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป

7. การอ่านสะกดคำ หมายถึง วิธีการอ่านออกเสียงตามพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกดที่ประสมกันเป็นคำในภาษาไทย โดยอ่านแบบแจกลูกและผันวรรณยุกต์เพื่อฝึกทักษะพื้นฐานในการอ่าน โดยวัดได้จากแบบทดสอบวัดทักษะการอ่าน

และเขียนสะกดคำ จำนวน 30 ข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

8. การเขียนสะกดคำ หมายถึง การเรียงลำดับตัวอักษร หรือเรียงลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ พยัญชนะสะกด และตัวการันต์ ให้ถูกต้องตามหลักภาษา เพื่อจะได้อ่านออกเสียงได้ชัดเจน เขียนภาษาไทยได้ถูกต้อง และสามารถสื่อความหมายได้ตรงกัน ส่งผลให้ติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ดี และมีประสิทธิภาพ โดยวัดได้จากแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำ จำนวน 30 ข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

9. ความพึงพอใจต่อการเรียน หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจ ของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด ในด้านสาระการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดผลและการประเมินผลที่วัดจากแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียน จำนวน 30 ข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

10. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกซึ่งทักษะความรู้วิชาภาษาไทยที่ได้เรียนไปหรือความสามารถของบุคคลที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและมีประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งสามารถวัดได้จากการทดสอบด้วยวิธีต่างๆ ซึ่งวัดได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

11. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเป็นโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายการศึกษาภูสุมาลัย 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ซึ่งมี 13 โรงเรียน ประกอบด้วย 15 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 367 คน